

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 1. september 2021

Sak: 2021/0705

Klager: LOS AS

Prosessfullmektig: Advokat Jan Egil Osestad

Energiklagenemndas medlemmer:

Henrik Bjørnebye, Edna Grepperud og Helle Grønli

1 Innledning

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 30. oktober 2020 vedtak om avvikling av LOS AS' kontrakt kalt «Energikonto» med frist for avvikling den 31. desember 2020. I vedtaket la RME til grunn at avtalen om «Energikonto» ikke tilfredstilte kravene for avregning og fakturering i forskrift av 3. november 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (heretter «MAF»).
- (2) Tjenesten «Energikonto» er beskrevet av LOS AS (heretter «klager») som en avtale om en kundekonto/kontokreditt for det økonomiske oppgjøret av betalingskravet som oppstår i forbindelse med leveranser av strøm og gjennomfakturering av nettleie mellom strømselskap og forbrukere. Kunden kan velge mellom å betale et «minstebeløp» eller et «anbefalt beløp». Minstebeløpet er det beløpet kundene minimum må betale til LOS AS for å unngå betalingsmislighold, mens det anbefalte beløpet er et frivillig beløp som er ment som en anbefaling til kunden. Det anbefalte beløpet skal dekke fakturert strømforbruk og gjennomfakturert nettleie der kraftselskapet tilbyr dette. Tjenesten er levert i samarbeid med Kredinor SA fakturaservice.

2 Sakens bakgrunn

- (3) RME gjennomførte skriftlig tilsyn med klagers bruk av tilleggstjenesten «Energikonto» med hensyn til kravene til avregningsintervall og grunnlag for beregning av pris og volum i strømkontrakter. I skriftlig forhåndsvarsel datert 7. mai 2020 ble det varslet om vedtak om retting av praksis med bruk av tilleggstjenesten «Energikonto», som følge av avvikende avregningsintervaller og avvikende beregning av pris og volum ved avregning og fakturering av strøm og netjtjenester til forbrukere. I e-post datert 20. mai 2020 ba klager om utsatt svarfrist på varsel om vedtak. RME utvidet fristen til 29. mai 2020. Klager sendte inn merknader til forhåndsvarselet den 29. mai 2020.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

- (4) Klager ble i telefonsamtale med RME bedt om å gjøre rede for de ulike rentesatsene for kredittordningen i produktet «Energikonto», samt for hvorvidt påløpte renter ble fakturert særskilt, sammen med minstebeløpet, eller om løsningen innebar at kundene ble fakturert for rentes rente på energikontoen. Klager sendte inn svar på oppfølgingsspørsmålene fra RME den 6. oktober 2020.
- (5) RME fattet vedtak, med avvik fra det opprinnelige forhåndsvarselet, den 30. oktober 2020 med følgende konklusjon:

«LOS sitt tilsvaer 29.mai 2020, har tilført saken nye momenter som endrer deler av vurderingen. Vår konklusjon er fortsatt at LOS sin avregning og fakturering av strømvatalen med tilleggstenesten «Energikonto» avviker fra bestemmelsen i §§ 7-1a og 7-1b om etterskudds fakturering minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning.

I spørsmålet om «Energikonto» også avviker fra bestemmelsene i § 7-1b om forskuddsfakturering er det vår vurdering at dette ikke er tilfelle, gitt at LOS sine beregninger for den enkelte forbruker, er korrekte.

I medhold av MAF § 9-1 annet ledd, jf. første ledd, pålegger vi avvikling av eksisterende «Energikonto» - kontrakter innen 31. desember 2020.»

- (6) I vedtaket varslet RME at det ville bli vurdert å treffe vedtak om tvangsmulkt dersom forholdene ikke var rettet innen de angitte fristene, jf. lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. av 29. juni 1990 nr. 50 (energilovent) § 10-3.
- (7) Vedtaket ble påklaget av LOS AS i klage til Energiklagenemnda datert 20. november 2020. Klager ba også om at det ble gitt utsatt iverksettelse av vedtaket til klagen var endelig avgjort av Energiklagenemnda etter lov om behandlingsmåter i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningslovent) § 42.
- (8) I brev datert 18. desember 2020 besluttet RME utsatt iverksettelse av vedtaket. Av beslutningen fremgikk det at RME utsatte iverksettelsen av vedtaket frem til klagen var endelig avgjort av Energiklagenemnda, samt at det ikke ville bli truffet vedtak om tvangsmulkt i saken.
- (9) RME vurderte klagen over vedtaket, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve dette, jf. forvaltningslovent § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 19. april 2021.
- (10) Klager har i brev datert 20. april 2021 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader. Klager innga kommentarer i brev datert 3. mai 2021.
- (11) I e-post datert 1. juni 2021 ba Klagenemndssekretariatet, på vegne av Energiklagenemnda, klager om ytterligere opplysninger vedrørende tilleggstenesten «Energikonto». Klager besvarte henvendelsen i e-post datert 10. juni 2021.
- (12) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 27. august 2021.

3 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (13) I sitt vedtak viser RME til at bakgrunnen for pålegget om retting er at det ble gjennomført skriftlig tilsyn med LOS AS bruk av tilleggstjenesten «Energikonto». Tilsynet gjaldt gjeldende krav om avregningsintervall og grunnlag for beregning av pris og volum i strømkontrakter. RME viser til at det ble avdekket at tjenesten «Energikonto» inneholdt elementer som ikke er i samsvar med gjeldende krav til fakturering og avregning av strøm og nettleie.
- (14) I vedtaket redegjør RME innledningsvis for klagers merknader til varsel om vedtak, samt RMEs egne kommentarer til klagers merknader. Videre viser RME til relevant regelverk, klagers egen beskrivelse av tjenesten «Energikonto», samt at RME har avdekket følgende avvik:
- Avregningsintervall for strøm og nettleie utover 3 måneder
 - Fakturering av strøm og nettleie foregår ikke etterskuddsvis, basert på måledata eller estimat fra netteier.
- (15) I sin vurdering viser RME til at det er et avgjørende spørsmål om «Energikonto» er en separat tjeneste som ikke faller inn under bestemmelsene i MAF, og dermed ligger utenfor RMEs regulering av måling, avregning og fakturering av elektrisk energi. For denne vurderingen tar RME utgangspunkt i MAF § 1-2 som regulerer forskriftens virkeområde. Det vises til at bestemmelsen eksplisitt uttrykker at MAF regulerer avregning og fakturering av netttjenester og elektrisk energi. Siden klager også fakturerer nettleie under «Energikonto» (felles fakturering) vil reglene for avregning og fakturering av nettleie gjelde tilsvarende.
- (16) RME viser videre til at begrepene «faktura» og «fakturering» i forskriften refererer til betalingskravet fra strømselger til forbrukere, ikke til øvrige opplysninger til forbruker. Betalingen, eller manglende betaling, fra kunde til strømleverandør eller tredjepart, reguleres ikke av MAF. Klager har presentert «Energikonto» som en tilleggstjeneste til ulike strømvavtaler. Dette endrer ikke realitetene ved avregning og fakturering av forbruker. Så lenge denne tjenesten benyttes i regi av strømleverandøren, må tjenesten tilfredsstille gjeldende bestemmelser i MAF.
- (17) Med hensyn til den nærmere vurderingen av «Energikonto» opp mot gjeldende regelverk, viser RME først til at tjenesten ikke er i samsvar med gjeldende forskrift om fakturering av elektrisk energi. Det følger av vilkårene for «Energikonto» at klager sender ut et krav om betaling av et «Minstebeløp» ved forfall hver måned. Minstebeløpet er ikke frivillig som øvrige betalinger, herunder det som er omtalt som «Anbefalt månedsbeløp» i klagers beskrivelse av tjenesten. I vilkårene for «Energikonto» fremgår følgende:
- «Kontohaver er innforstått med at oppgitt Minstebeløp på faktura må minimum betales til forfall og at Anbefalt månedsbeløp på faktura bør betales for å opprettholde jevn månedlig betaling»*
- (18) Etter RMEs syn er denne praksisen i strid med MAF §7-1b andre ledd hvor det heter:
- «§ 7-1a med unntak av første og femte ledd gjelder tilsvarende for fakturering av forbrukere for fakturering av elektrisk energi.»*

- (19) I § 7-1a andre ledd heter det:

«Nettjenester til forbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3 tredje ledd. Faktureringsperiodene skal være av tilnærmet lik varighet. Fakturering av nettjenester til forbrukere med timemåler skal skje på grunnlag av faktisk forbruk med timesoppløsning.»

- (20) RME viser her også til MAF § 3-3 tredje ledd, hvor det fremgår at for forbrukere med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8 000 kWh, skal målepunktet avleses hver tredje, hver andre eller hver måned. RME understreker i vedtaket at betalingskravet (fakturaen) til kunden på «Minstebeløp» skal baseres på faktisk forbruk og faktiske priser, ref. strømvartalen kunden har inngått, og ikke på et estimat beregnet av strømselger. Etter RMEs vurdering vil en kontrakt som faktureres månedlig med et «Minstebeløp» som baseres på klagers egne estimater, innebære et avvik fra kravene i MAF §7-1a og § 7-1b. RME presiserer for øvrig at «Anbefalt beløp» er en frivillig innbetaling fra kunden til LOS, og derfor ikke regulert av MAF.

- (21) Videre vurderer RME at tjenesten «Energikonto» ikke er i samsvar med gjeldende forskrift om fakturering av elektrisk energi i de tilfellene sluttbruker overskrider kredittrammen. RME viser til at dette betalingskravet ikke er som de øvrige betalingskravene (Anbefalt beløp), ettersom det ikke er en frivillig betaling. Av vilkårene fremgår det at:

«Ved overtrekk av Kredittramme må Kontohaver betale det overskytende beløpet ved første påfølgende forfall, i tillegg til Minstebeløp.»

- (22) RME vurderer praksisen ved overtrekk av kredittramme til å være strid med MAF § 7-1b andre ledd hvor det heter:

«§ 7-1a med unntak av første og femte ledd gjelder tilsvarende for fakturering av forbrukere for fakturering av elektrisk energi.»

- (23) Av § 7-1a andre ledd fremgår det:

«Nettjenester til forbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3 tredje ledd. Faktureringsperiodene skal være av tilnærmet lik varighet. Fakturering av nettjenester til forbrukere med timemåler skal skje på grunnlag av faktisk forbruk med timesoppløsning.»

- (24) §3-3 tredje ledd, som det henvises til i 7-1a sier følgende:

«Profilavregnede målepunkt tilhørende forbruker med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8 000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like. Det skal foretas avlesning ved årsskifte.»

- (25) RME viser til at betalingskravet til forbrukeren (fakturaen) skal baseres på faktisk forbruk og faktiske priser. RME viser til at ved overtrekk på tjenesten «Energikonto», faktureres ikke kunden på grunnlag av faktisk forbruk i foregående periode, men på bakgrunn av strømselgers kredittgrense. Dersom kredittgrensen blir brutt etter tre måneder eller mer, uten at forbruker i mellomtiden har mottatt et betalingskrav basert på faktisk forbruk, vil en fakturering av opparbeidet saldo over kredittgrensen, være i

strid med bestemmelsene om fakturering av elektrisk energi. RME presiserer også at faktureringen av «Minstebeløp» vil avvike fra kravene i MAF.

- (26) RME konkluderer videre med at klagers tjeneste «Energikonto» ikke er i samsvar med reglene om fakturering av nettleie. RME legger til grunn at begrepet «fakturering» i forskriften § 7-1 a andre ledd referer til distribusjon av strømleverandørens betalingskrav til forbrukeren. Dette innebærer at betalingskravet (faktura) til kunden på minstebeløp skal baseres på faktisk forbruk og faktiske priser, ref. strømvitalen kunden har hos klager, ikke på et estimat frembrakt av strømselselger. Etter RMEs vurdering vil kontrakter som avregnes i henhold til prosedyrene i «Energikonto» avvike fra kravene i MAF § 7-1 a og § 3-3 om etterskuddsvis avregning.
- (27) Med hensyn til forskuddsfakturering vurderer RME det slik at tjenesten «Energikonto» ikke er i strid med gjeldende forskrift om forskuddsfakturering. RME viser til § 7-1b tredje ledd hvor det fremgår:

«Kraftleverandøren kan likevel fakturere forbruker forskuddsvis for elektrisk energi, begrenset til maksimalt 10 uker mellom fakturaforfall og tidspunkt for levering. Avregning mot faktisk forbruk skal skje separat for hver faktureringsperiode, innen rimelig tid etter periodens avslutning. Beregningen av volum skal baseres på historiske forbruksdata i målepunktet. For beregning av priselementer som ikke er kjent for forbruker før tidspunkt for levering, benyttes månedskontrakt på en representativ finansiell nordisk kraftbørs, referert systempris. Denne prisen skal maksimalt settes til høyeste stengningspris siste to uker for den månedskontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering. Vekslingskurs mellom norske kroner og euro skal maksimalt settes til Norges Banks midtkurs samme dato som valgt stengningspris.»

- (28) RME viser til klagers beskrivelse av prosedyrene for betaling av «Minstebeløp» og oppgjør ved overskridelse av kredittgrensen, og konkluderer med at disse prosedyrene ikke innebærer et brudd på forskriftens bestemmelser om forskuddsfakturering.

4 Klagers anførsler

4.1 Innledning

- (29) Klager har i det vesentlige anført:
- (30) I klagen til Energiklagenemnda datert 20. november 2020 viser klager innledningsvis til at RMEs vedtak gjelder krav om avvikling av tilleggstjenesten «Energikonto». Vedtaket er begrunnet i at MAF får anvendelse på fakturering av betalingstjenester. Klager er verken enig i RMEs faktiske eller rettslige vurdering av tjenesten «Strømkonto».
- (31) Klager anfører i klagens punkt 2 at RMEs vedtak er basert på feil faktisk grunnlag ved at RME har lagt til grunn en uriktig forståelse av hvordan tilleggstjenesten «Energikonto» fungerer. Videre gjør klager gjeldende at RME har lagt til grunn en uriktig tolkning og forståelse av MAF. Klager viser til at dette gjelder for både anvendelsesområdet til MAF jf. § 1-2 og kravene til fakturering jf. § 7-1b jf. § 7-1a andre ledd.
- (32) Klager gjør gjeldende at RME foretar en sammenblanding av faktureringen av nettjenester og elektrisk energi på den ene siden, og betalingen av fakturaen på den andre siden. Etter klagers syn er selskapets fakturering av nettjenester og levering av elektrisk

energi fullt ut i overenstemmelse med reglene i MAF § 7-1b jf. §7-1a. Avtalen om «Energikonto» regulerer den etterfølgende betalingen av strømfakturaene, og er dermed ikke regulert av MAF.

- (33) I den grad «Energikonto» skulle anses å falle inn under virkeområdet til MAF, gjør klager gjeldende at betalingsordningen i ethvert tilfelle ikke er i strid med forskriften. Klager anfører at RMEs vedtak er fattet på uriktig faktisk og rettslig grunnlag og må oppheves som ugyldig etter forvaltningsloven § 33.

4.2 Sakens faktiske side

- (34) Klager viser til at «Energikonto» er en tilleggstjeneste som klager tilbyr sine kunder knyttet til betalingen av strømfakturaen. Formålet med tilleggstjenesten er å gi økt forutberegnelighet ved at kundene kan forholde seg til et jevnt månedsbeløp gjennom året, uavhengig av svingningene i strømprisen og årsvariabelt forbruk. Klager fremhever at løsningen ble etablert som følge av etterspørsel fra kundene sine.
- (35) Tjenesten innebærer at klager beregner et «anbefalt beløp» som sluttbrukerne frivillig kan velge å innbetale hver måned for å få en forutsigbar og jevn betaling av strømforbruket. Klager forklarer videre at tjenesten innebærer at det anbefalte beløpet i vintermånedene vil ligge noe under kostnadene for faktisk forbruk, mens det om sommeren vil ligge noe over. Samlet sett vil kunden gå i null i løpet av året ved å betale det «anbefalte beløpet»
- (36) Klager presiserer at «Energikonto» er en betalingsordning for den underliggende strømvavtalen. Dette innebærer at kunder har en ordinær strømvavtale som regulerer prisen for den elektriske energien som leveres. Energikontoen innebærer således ingen endring av den underliggende strømvavtalen.
- (37) Tjenesten «Energikonto» påvirker heller ikke avregningen eller faktureringen av netjtjenester eller leveringen av strøm. Målepunktene til kunder som velger «Energikonto» avleses og avregnes hver måned på vanlig måte. Klager fremhever at det utstedes en etterskuddsvis faktura til kunden for netjtjenester og strømforbruk. Klager viser også at disse fakturaene vil være tilgjengelig i kundeportal (min side). Kunder med gjennomfakturering får en felles faktura for nettleie og strømforbruk.
- (38) Klager viser til at fakturaen som utstedes til kunden inneholder betalingskravet for netjtjenester og elektrisk energi, samt all øvrig informasjon som kreves i henhold til MAF § 7-2. Det anføres derfor at klager fakturerer kundene etterskuddsvis basert på avregnet forbruk i samsvar med MAF.
- (39) Energikonto er således en etterfølgende betalingsordning som regulerer hvordan den aktuelle fakturaen skal betales av kunden. I henhold til Energikonto-avtalen betales fakturaen ved at det avregnede fakturabeløpet trekkes fra kundens Energikonto ved forfall. Kontoen eies og disponeres av kunden, som er innvilget en kreditt på kontoen inntil en viss grense.
- (40) Klager viser til at kunder som opparbeider en positiv saldo har mulighet til å ha dette beløpet stående på kontoen, slik at de kan betale mindre senere. Kunder har også rett til å få tilgodehavende utbetalt. I de månedene det er en positiv saldo på konto innebærer dette at fakturabeløpet i sin helhet trekkes fra innestående på konto, uten at det blir trukket på kundens kreditt. De månedene kunden ikke har full dekning på kontoen til å

betale fakturaen trekkes det overskytende fra kundens kredittramme, i praksis vil det si at klager gir selgerkreditt i forbindelse med betalingen av fakturaene i enkelte av vintermånedene.

- (41) Med hensyn til innbetalinger til «Energikonto» fremholder klager at kundene normalt betaler «anbefalt beløp». Dette er beregnet av klager på bakgrunn av utviklingen i kraftprisene, kundens forbruk, og skal svare til kundens gjennomsnittlige forbrukskostnader per måned gjennom året. Klager fremhever at det er innbetalingen av det anbefalte beløpet som resulterer i et jevn betaling. Kunden kan velge å fravike det anbefalte beløpet ved å betale et høyere eller lavere beløp til kontoen. Kunden kan imidlertid ikke betale et beløp som er lavere enn det såkalte «minstebeløpet». Dette beløpet beregnes slik at det til enhver tid ligger under utstedt fakturabeløp, noe som innebærer at betalingen av minstebeløp i alle tilfeller kun utgjør en delbetaling av fakturaen og ingen forskuddsbetaling. Klager viser til RMEs vedtak av 30. oktober 2020, hvor det ble konkludert at «Energikonto» ikke var i strid med kravet til etterskuddsvis fakturering jf. MAF § 7-1b andre ledd jf. §7-1a andre ledd.
- (42) Etter klagers oppfatning er det ikke noe i veien for at kunder betaler mer enn faktisk avlest forbruk enkelte måneder, så lenge dette utgjør en frivillig betaling. RME konkluderte imidlertid med at kravet om betaling av minstebeløpet var i strid med MAF §7-1b andre ledd jf. §7-1a andre ledd med den begrunnelse at minstebeløpet utgjør et krav om betaling og ikke er en frivillig betaling. Videre påpekes det i vedtaket at minstebeløpet ikke er beregnet på bakgrunn av avlesning, men basert på klagers estimat, noe som er i strid med MAF §7-1b andre ledd jf. §7-1a andre ledd.
- (43) For det første gjør klager gjeldende at RME gir en upresis gjengivelse av de faktiske forhold når det legges til grunn at «Energikonto» innebærer at LOS sender ut krav om betaling av «minstebeløp» ved forfall hver måned. Klager fremhever at det ikke sendes en egen faktura på minstebeløpet:

«LOS sender ikke ut en egen faktura på minstebeløpet, men beregner et anbefalt beløp som sendes til kunden. De fleste kunder velger som nevnt å betale det anbefalte beløpet for å opprettholde en jevn månedlig betaling. For å betale noe annet enn det anbefalte beløpet, herunder minstebeløpet, må kunden gå aktivt inn å endre beløpet i nettbanken eller på giroen.»

- (44) For det andre mener klager at det er et sentralt poeng at kravet om at kundene må betale et «minstebeløp» ikke kan anses som et selvstendig fakturakrav i henhold til MAF. Klager viser til at kundene får en månedlig faktura for nettleie og avlest forbruk i samsvar med MAF. Videre fremholder klager at «Energikontoen» er kun en avtale om hvordan den utstedte fakturaen skal gjøres opp. En betaling av minstebeløpet utgjør dermed en delbetaling av fakturaen. Den resterende delen av fakturaen vil ifølge klager dekkes gjennom kundens kredittramme, herunder selgerkreditt. Klager anfører på den bakgrunn at denne typen delbetalinger og betalingsutsettelse er i samsvar med MAF.

4.3 Sakens rettslige side

- (45) Med hensyn til sakens rettslige utgangspunkt viser klager til MAF § 7-1a andre ledd, hvor det fremgår at forbrukere skal faktureres minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning jf. MAF § 3-3 tredje ledd. Klager viser også til at § 7-1b andre ledd innebærer at det stilles et tilsvarende krav om etterskuddsvis fakturering for levering av elektrisk energi. Klager fremholder imidlertid at MAF § 7-1b gir en begrenset adgang

til å forskuddsfakturere leveranser av elektrisk energi på visse vilkår. De nærmere kravene til avlesning er inntatt i MAF § 3-3 tredje ledd. Klager oppsummerer sin forståelse av regelverket på følgende måte:

«Det følger av de ovennevnte bestemmelsene at målepunktet til kundene skal avleses periodisk, og at denne avlesningen skal danne grunnlaget for en etterskuddsvis fakturering av kundene. I dette ligger også et forbud mot å forskuddsfakturere – det vil si at kundene faktureres for netttjenester og elektrisk energi som ennå ikke er mottatt.»

- (46) Klager viser videre til at deres fakturering knyttet til Energikonto-løsningen foregår i henhold til MAF § 7-1a andre ledd og § 3-3 tredje ledd. Det vises til at kunden mottar en faktura etterskuddsvis hver måned basert på en avregning av kundens mottatte tjenester og faktiske strømforbruk. Fakturaen gjøres opp ved å belaste kundekontoen. Klager fremholder at et krav om nedbetaling av kreditten på kundekontoen med et minstebeløp hver måned således ikke innebærer at det sendes ut faktura på minstebeløpet i strid med MAF.
- (47) Med hensyn til fakturabegrepet anfører klager at RME har lagt til grunn et mer vidtgående fakturabegrep enn det er hjemmel for i MAF, ved å legge til grunn at kravet om betaling av minstebeløpet utgjør en selvstendig faktura i strid med MAF.
- (48) Klager viser til at begrepet «faktura» ikke er definert i MAF. Det er bestemmelser om hvordan fakturering skal gjennomføres i §7-1a andre ledd. Videre viser klager til MAF § 1-3 hvor «fellesfakturering» og «gjennomfakturering» er definert. Klager mener imidlertid at bestemmelsene gir begrenset veiledning om fakturabegrepet. Det faktum at kraftleverandør betaler nettleien på vegne av sluttbruker ved gjennomfakturering taler for at det må gjøres et skille mellom utstedelse av fakturaen og betalingen av denne.
- (49) Etter klagers syn er bestemmelsen i MAF § 7-2 det nærmeste man kommer en definisjon av faktura. Klager mener på bakgrunn av bestemmelsen at fakturaens sentrale funksjon er å gi kunden informasjon om grunnlaget for betalingskravet, herunder priser og kraftvolum, stipulerte verdier og muligheten til å fremme innsigelser mot fakturaen mv. Hvordan det konkrete pengekravet i fakturaen skal gjøres opp mellom kraftleverandør og kunde er ikke regulert i bestemmelsen. Klager anfører på denne bakgrunn at den klare hovedregel er at oppgjøret faller innunder partenes alminnelige avtalefrihet å regulere.
- (50) Den ovennevnte hovedregelen har støtte i MAF § 7-1a tredje ledd, som lyder:

«Bestemmelsen gir anvisning på at betalingskravet i fakturaen vil ha en forfallsdato. Formålet med dette er imidlertid å gi et starttidspunkt for 10 ukers fristen. Det vil si at leveringen av elektrisk energi må finne sted senest innen 10 uker fra forfallsdatoen på fakturaen om forskuddsbetaling.»
- (51) Ifølge klager er det klart at bestemmelsen ikke nedlegger et forbud mot at partene kan inngå en betalingsordning knyttet til pengekravet i fakturaen, ettersom den nærmere håndteringen av pengekravet ikke er regulert.
- (52) Med hensyn til bestemmelser i annen lovgivning som regulerer fakturabegrepet, viser klager til bokføringsforskriften § 5-1, som regulerer hva slags opplysninger som skal fremgå av et «salgsdokument». Etter klagers syn er det ingen forbud for partene mot å etablere betalingsløsninger knyttet til fakturaen. Klager viser videre til at det er svært

vanlig i dagliglivets omsetning at det inngås avtaler om betalingsordninger for fakturakrav, blant annet i form av betalingsutsettelse knyttet til fakturaforfall og ulike nedbetalingsordninger. Klager anfører på denne bakgrunn at tjenesten «Energikonto» ikke er i strid med MAF § 7-1b andre ledd jf. § 7-1 andre ledd.

- (53) Også med hensynet til formålet med kravet til § 7-1b andre ledd om etterskuddsvis fakturering, er klagers syn at tjenesten «Energikonto» er i samsvar med forskriften. Klager viser til at kravet til etterskuddsvis fakturering på bakgrunn av avlest forbruk lenge var begrenset til å gjelde fakturering av netjtjenester. Dette medførte at kraftleverandører valgte å kreve forskuddsbetaling fra kundene. Bakgrunnen for bestemmelsen i MAF § 7-1b var å hindre en praksis hvor enkelte kraftleverandører krevde forskuddsbetaling fra kundene basert på høye anslag for pris og volum.
- (54) Videre viser klager til Høringsdokument 2/2013, *«Forslag til endring av avregningsforskriften. Krav om etterskuddsfakturering»*, 2. gangs-høring i dokumentet *«Forslag til endring i avregningsforskriften. Begrenset adgang til forskuddsfakturering av kraft mv.»* og NVE rapport 60/2015: *Endringer i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester. Begrensninger i adgangen til forskuddsfakturering av kraft mv. Oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst*. Det følger av disse dokumentene at det sentrale formålet bak vedtakelsen av MAF § 7-1b andre ledd var å unngå at kraftleverandørene skulle kreve forskuddsbetaling med urimelig høye pris- og forbruksanslag til ugunst for sluttbrukerne. Det var følgelig selve forskuddsfaktureringen en ønsket å komme til livs.
- (55) Klager anfører videre at disse forarbeidene tilsier at kravet om etterskuddsvis fakturering også skal ivareta andre formål, som mer rasjonelt strømforbruk, bedre oversikt over strømforbruket for sluttbrukere og at man unngår tap hos sluttbrukerne ved en eventuell konkurs hos kraftleverandøren. Det fremholdes at disse formålene er ivaretatt gjennom tjenesten «Energikonto».
- (56) Videre anføres tjenesten «Energikonto» å være i samsvar med formålet bak faktureringsbestemmelsen i MAF § 1-1 fjerde ledd. Klager viser til at kunden får en pedagogisk oversikt over eget løpende forbruk i tråd med formålet, ved at kunden har spesifisert oversikt over nettleie, oversikt over alle innbetalinger og de siste fakturaene fra klager. Klager fremhever at «Energikonto» ikke innebærer noen risiko ved en eventuell konkurs, ettersom kundene selv eier kontoen og en eventuell positiv saldo.
- (57) Formålet med innføringen av MAF § 7-1b andre ledd er etter klagers syn å unngå forskuddsfakturering av kundene. Forarbeidene sier imidlertid ingenting om den etterfølgende betalingen av fakturaen. Klager legger på den bakgrunn til grunn at det ikke har vært til hensikt å begrense partenes mulighet for å etablere betalingsordninger for fakturaen, så lenge det ikke innebærer en forskuddsfakturering av kunden.
- (58) Med hensyn til forholdet til EØS-regelverket er klagers syn at det må gjøres et skille mellom fakturering og betaling. Klager viser til direktiv 2009/72/EF vedlegg 1 om *«Measures on consumer protection»*, hvor det etter klagers syn fremgår en uttrykt målsetting på EU-nivå om at forbrukerne gis et bredt utvalg av fleksible betalingsmetoder knyttet til forbruk av elektrisk energi. Klager fremhever også at direktivet åpner opp for forskuddsbetaling så lenge systemet er rettfærdig og reflekterer faktisk forbruk på en adekvat måte. Klager mener på den bakgrunn at «Energikonto» fullt ut er i overensstemmelse med formålet om forbrukerbeskyttelse i direktivet.

Klager viser også til direktiv 2012/27/EU artikkel 10 nr. 3 hvor det trekkes et klart skille mellom fakturering og betaling. Videre viser klager til fortalens avsnitt 49 i direktiv 2019/944/EU og artikkel 18 nr. 3. Selv om direktivene ikke er implementert i norsk rett gjennom EØS-avtalen, mener klager at de like fullt er relevant i vurderingen da de viser hvordan spørsmålet er løst på EU-nivå. Etter klagers syn gir direktivene et viktig tolkningsbidrag til forståelse av kravene i MAF.

- (59) Klager fremhever at direktivene trekker et klart skille mellom betaling og fakturering, og at dette skillet etter klagers syn også må legges til grunn i forståelsen av MAF kapittel 7. Klager anfører videre at bestemmelsene i direktivene og dets fortale med styrke taler for at forbudet i MAF § 7-1a andre ledd kun gjelder forskuddsfakturering og ikke frivillige betalingsløsninger for fakturaene. Det er etter klagers syn pålagt gjennom direktivene å sikre forbrukere fleksible betalingsordninger.
- (60) Klager viser videre til EØS-loven § 2 som slår fast at reguleringer som skal ivareta Norges EØS-rettslige forpliktelser skal gå foran andre lov- og forskriftsbestemmelser ved konflikt. Klager mener dermed at bestemmelsen har direkte betydning for tolkningen av MAF § 7-1b andre ledd, ved at RME ikke har lov til å legge til grunn en tolking av nevnte bestemmelse som er i strid med de EØS-rettslige forpliktelsene. Det er etter klagers syn en for enkel tilnærming at RME uten begrunnelse har lagt til grunn at EU-direktivene ikke gir en annen rettsregel enn den RME har lagt til grunn i saken.
- (61) Videre anfører klager at RMEs standpunkt om at nedbetalinger av kreditt fra kraftleverandøren er i strid med regelverket, innebærer en betydelig innskrenkning av partenes handlefrihet. Klager viser til at dette vil begrense kraftleverandørens mulighet til å tilby delbetalinger og betalingsutsettelse generelt. Det er videre klagers oppfatning at en slik vidtgående tolkning av fakturabegrepet fra RME vil være i strid med EU-direktivenes klare skille mellom fakturering og betaling, samt kravet om fleksible betalingsløsninger.
- (62) Det anføres av klager at hensynet til avtalefrihet og fri konkurranse med styrke underbygger at «Energikonto» er i samsvar med forskriften. Klager viser til at legalitetsprinsippet tilsier at ordlyden i lover og forskrifter skal tillegges stor vekt i tolkningen av bestemmelsens rekkevidde, særlig når det medfører et inngrep i leverandørens næringsvirksomhet og mindre valgfrihet for forbrukerne.
- (63) Klager viser til at avtalefriheten også er det bærende prinsippet i forbrukerkjøpsloven § 38. Etter klagers syn følger det av bestemmelsen at forbrukerkjøpsloven ikke er til hinder for avtaler om forskuddsbetaling. Selv om forbrukerkjøpsloven ikke kan anvendes på levering av elektrisk energi, er det klagers syn at de hensynene som vektlegges i forarbeidene til loven tilsier at MAF § 7-1b andre ledd ikke bør gis en mer vidtgående tolkning enn forbudet mot forskuddsfakturering i § 7-1b andre ledd innebærer. Klager mener at bestemmelsen ikke kan tolkes på en måte som forhindrer avtaler om fleksible betalingsordninger, så lenge det i praksis ikke skjer en forskuddsbetaling.
- (64) Med hensyn kraftmarkedet, anfører klager at RMEs tolkning vil være i strid med hensynet til fri konkurranse. Det er på det rene at kraftmarkedet er et fritt marked hvor det er en utstrakt målsetting om at aktørene skal kunne konkurrere på like premisser. Klager viser til at RMEs tolkning av MAF § 7-1b andre ledd vil forhindre

kraftleverandører fra å tilby kundene fleksible betalingsløsninger og virke konkurransebegrensende i markedet for finansielle tjenester.

- (65) Med hensyn til kreditlementet i tjenesten, viser klager til at «Energikonto» er en finansiell tjeneste som tidvis innebærer at klager gir kreditt til kundene for deler av fakturabeløpet. Det er etter klagers syn en nødvendig konsekvens av formålet med å oppnå en jevn betaling gjennom året. Klager viser til at det påløper renter for kreditten som gis til kundene på vanlig måte.
- (66) Klager fremholder at kravene til informasjon om kreditlementer i «Energikonto» er regulert i finanslovgivningen, underlagt Finanstilsynet. Klager viser til at ordningen ivaretar lovfastsatte krav, herunder opplysning om gebyrer, effektiv rente, m.m. Klager fremhever at alternativet for kundene er å benytte en kredittkonto hos finansinstitusjon eller kredittkort. Dette medfører høyere renter for forbrukerne, i tillegg til at man mister oversikt over saldoutviklingen på kontoen.
- (67) Med hensyn til anvendelsesområdet til MAF, anfører klager i klagens punkt 4.6 at «Energikonto» må vurderes som en selvstendig tilleggstjeneste som faller utenfor forskriftens anvendelsesområdet. Klager viser til MAF § 1-2 og fremholder at forskriften begrenses til «fakturering» av netjtjenester og elektrisk energi.
- (68) Klager er uenig med RMEs standpunkt om at enhver tjeneste fra strømleverandørene må tilfredsstille gjeldende bestemmelser i MAF. Klager fremholder at det kun er faktureringen av elektrisk energi og netjtjenester som reguleres av forskriften. Betalingen av minstebeløpet utgjør en del av betalingsordningen for fakturaen for avlest forbruk, og er ikke en selvstendig faktura i forskriftens forstand.
- (69) Klager viser til at det er vanlig å inngå avtaler om delbetaling og det foreligger en plikt for debitor til å gjennomføre den enkelte delbetaling, uten at hver delbetalingen i seg selv defineres som en selvstendig faktura. Tilsvarende gjelder kravet om betaling av minstebeløpet. Klager viser til at det er en vesentlig forskjell mellom å pålegge kundene en forskuddsbetaling og en betalingsordning hvor det er et krav om at kundene betaler et minstebeløp av den utstedte fakturaen. På den bakgrunn mener klager at «Energikonto» må betraktes som en avtale om «*privatrettslige rettigheter og plikter*» som faller utenfor MAF sitt virkeområde jf. § 1-2 andre ledd.
- (70) Klager bemerker også at reelle hensyn tilsier at «Energikonto» faller utenfor virkeområdet til MAF. Klager viser til at ordningen er etterspurt og at det er vanlig å etablere kreditt- og avbetalingsordninger for kundene. Klager mener videre RMEs resonnement knyttet til at minstebeløpet utgjør en faktura som ikke er i tråd med kravene i MAF § 7-1b andre ledd er urimelig. Klager viser til at dersom de hadde fjernet kravet om betalingen av minstebeløpet ville dette medført en risiko for at kundene raskere ville opparbeidet seg en negativ saldo på kontoen. Et sentralt formål med kravet om betaling av et minstebeløp er at kundene ikke skal opparbeide seg for stor kreditt på kontoen over for kort tid. Klagers syn er dermed at både det anbefalte beløpet og minstebeløpet inngår som en del av en betalingsordning, og ikke en selvstendig faktura i henhold til MAF.
- (71) I punkt 4.9 viser klager til at RME kom til at kravet om oppgjør for overskredet kreditt var i strid med MAF § 7-1b andre ledd jf. § 7-1a andre ledd. Bakgrunnen var at et slikt betalingskrav ikke var basert på faktisk forbruk og faktiske priser, men på bakgrunn av kredittgrensen for tjenesten «Energikonto». Klager anfører at RME sin vurdering er

uriktig. For det første viser klager til at kravet om betaling kun gjelder kreditten/lånet fra klager og ikke en ny faktura for levert strøm.

- (72) Videre skriver klager at kredittgrensen i praksis ikke vil bli brutt etter tre måneder eller mer, uten at forbruker i mellomtiden har mottatt et betalingskrav basert på faktisk forbruk, slik RME forutsetter for sin vurdering. Som nevnt mottar kundene en faktura for avlest forbruk hver måned, og denne fakturaen betales gjennom Energikontoen. Forutsetningen som RME legger til grunn for at ordningen vil være i strid med MAF § 7-1b (2) og § 7-1a (2) er følgelig ikke til stede.
- (73) De samme begrunnelser og hensyn som begrunner hvorfor kravet om minstebeløp ikke er i strid med MAF, gjør seg også i minst like stor grad gjeldende for kravet om betaling av beløpet som overskrider kredittgrensen.

5 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

- (74) I RMEs innstilling datert 19. april 2021 vurderer RME de anførsle fra klager som ikke tidligere er vurdert i saken.
- (75) RME viser til at «Energikonto» innebærer at kunden kan velge mellom fire prinsipielle måter for å betale strømfakturaen:

«1. betale et «Minstebeløp»

2. betale et «Anbefalt beløp»

3. betale det faktiske beløpet i henhold til avregningen

4. betale et beløp som overstiger det faktiske beløpet i forhold til avregningen»

- (76) Etter RMEs mening er det kun minstebeløpet som faktisk er et betalingskrav som samsvarer med fakturabegrepet i MAF. Dersom minstebeløpet ikke betales, vil kravet gå til inkasso. De øvrige alternativene er frivillige innbetalinger som ikke reguleres av MAF. Ved overskridelse av kredittgrensen vil klager rette et betalingskrav mot forbruker. Tilsvarende minstebeløpet er dette å betrakte som en faktura fra klager til forbruker. RME vurderer det slik at et betalingskrav for netjtjenester og/eller elektrisk energi utstedt av en omsetningskonsesjonær, omfattes av MAFs bestemmelser om fakturering jf. § 7-1a og §7-1b.
- (77) RME viser videre til at klager oppfatter begrepet «faktura» som uavhengig av krav om betaling, og at «Energikonto» derfor ikke reguleres av MAF. RME viser til at MAF er ryggraden i et sett av forretningsregler som gjør det mulig for forbruker å velge blant 100 norske strømleverandør, og avregne disse korrekt time for time, uavhengig av den fysiske tilknytningen til strømmettet. I dette regelverket er kraftleverandørenes behov for frihet til å utvikle nye effektive løsninger for omsetning av strøm, avveid mot forbrukernes behov for beskyttelse.
- (78) RME skriver videre at MAF regulerer måling, avregning og fakturering, som en ubrutt sekvens av forretningsprosesser der fakturering er en direkte og logisk konsekvens av forutgående regulerte prosesser:

«1. Måling skal så langt det er mulig være basert på netteiers faktiske målte timeverdier i avregningsperioden, ikke strømleverandørens egne estimater, jf. MAF §3-3.

2. Avregningen skal, så langt det er mulig gjennomføres på grunnlag av disse måleverdiene, ikke på bakgrunn av beregnet eller faktisk årsforbruk i foregående år, foregående måned, klimavurderinger, profiler eller andre estimater, jf. MAF §§ 7-1a og 7-1b.

3. Fakturering skal være basert på avregningen av pris og volum for den aktuelle strømkontrakten i den aktuelle perioden, jf. MAF §§ 7-1a og 7-1b.»

- (79) RME slår deretter fast at krav som avviker fra regelverket og prosedyrene vil medføre brudd på én eller flere bestemmelser i MAF. RME viser videre til at for klagers tjeneste «Energikonto» vil klagers faktura med korrekt volum og pris være publisering av avregningen for en gitt periode, uten et betalingskrav, mens minimumsbeløp eller et krav ved overskredet kreditt, vil være fakturering etter MAFs regler. Videre fremholder RME at en publisering av anbefalt beløp ikke vil være noen av delene.
- (80) RME viser videre til at klager kort drøfter muligheten for å fjerne kravet til minstebeløp. RME fremholder at problemet med en slik løsning er at den ville vært i strid med MAF § 7-2a andre ledd, som har følgende ordlyd:

«Nettjenester til forbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3 tredje ledd.»

- (81) RME forstår faktura som et salgsdokument med spesifisert krav fra selger til kjøper om betaling for en vare. Dette samsvarer med bokføringsforskriften § 5-1-1 nr. 5 som krever at salgsdokumentet inneholder vederlag og betalingsforfall. RME legger til grunn at kravet om betalingsforfall innebærer et krav om betaling av vederlaget innen en gitt tidsfrist. Bruken av begrepet faktura i øvrige deler av MAF underbygger dette. RME viser til ordlyden i MAF § 1-3 hvor begrepet «gjennomfakturering» defineres. Her går det klart frem at faktura for nettjenester skal betales, underforstått at fakturaen er et betalingskrav som kraftleverandør betaler på vegne av sluttbruker.
- (82) RME viser også til NVE-rapport nr. 60-2015 hvor det fremgår at formålet med å begrense adgangen til forskuddsfakturering etter MAF § 7-1b var å redusere risikoen på forbrukers hånd. I det samme avsnittet i NVE-rapporten brukes også begrepet «faktureres». Etter RMEs syn viser begrepet til betalingskravet, som i sin tur er koblet til strømleverandørens mulige urimelige antagelser om priser og forbruk av strøm frem i tid.
- (83) NVEs vurdering i den nevnte rapporten må forstås slik at en begrenset adgang til forskuddsfakturering vil redusere forbrukers risiko, samt redusere strømleverandørens mulighet til å bruke forskuddet til å finansiere virksomheten. På denne bakgrunn konkluderer RME med at når MAF §7-1b bruker begrepet «fakturaforfall» vises det til betalingskravet/vederlaget i fakturaen. Begrepet «fakturaforfall» gir seg selv, siden verken volum, pris eller øvrige opplysninger i fakturaen kan forfalle til betaling. Når begrepet fakturaforfall er benyttet i MAF § 7-1b, er det fordi RME sin forståelse og bruk av begrepet faktura innebærer at betalingskravet er et grunnleggende element i fakturaen, og dermed i reguleringen av kraftleverandøren. Fakturaforfall berører ikke betalingen, altså hva, hvor og når kravet i fakturaen blir betalt.

- (84) RME presiserer at formålet med bestemmelsene i MAF er å sikre en transparent og etterprøvbar avregning for å unngå store, uoversiktlige årsavregninger, sluttavregninger og rentekostnader, som det fremgår av vilkårene til «Energikonto». Etter RMEs syn vil klagers tolkning av begrepet faktura undergrave formålet bak MAF §§7-1 og 7-2 og innebære en omgåelse av respektive regler for måling, avregning og fakturering av strøm og nettleie.
- (85) Videre viser RME til at klager mener hensynet til partenes avtalefrihet og fri konkurranse i markedet underbygger at betalingsordningen «Energikonto» er i samsvar med forskriften. Det vises til at klager mener Energikonto kan sammenlignes med bruk av kredittkort, der kunden opparbeider kreditt inntil saldo på kortet blir gjort opp av finansforetaket. Det blir samtidig vist til at klager anfører at kraftleverandørene, gjennom tredjepart kan tilby tilsvarende løsning som kredittløsningene, men at dette vil bli dyrere for kunden.
- (86) RME presiserer at deres utgangspunkt er at MAF ikke regulerer betalingen av strøm og nettleie. Forbrukere står dermed fritt til å velge ulike betalingsløsninger eller overlate betaling, prissikring eller øvrige betalingstjenester til tredjepart. RME fremholder at deres anliggende er at betalingskrav utstedt av en omsetningskonsesjonær, må være i tråd med MAFs bestemmelser om avregning og fakturering. Gjennom tildelt konsesjon for omsetning av elektrisk energi er klager forpliktet til å følge reglene om fakturering slik disse fremgår i MAF. Klager må tåle en formålmessig innskrenkning av den generelle avtalefriheten, som i denne saken innebærer regulering av fakturering av strøm og nettleie.

6 Klagers merknader til innstillingen

- (87) I klagers kommentarer datert 3. mai 2021 til RMEs innstilling opprettholder klager sine anførsler fra klagen, samt gir noen korte kommentarer, hovedsakelig til faktum.
- (88) Klager anfører at RME har lagt til grunn en uriktig beskrivelse av «Energikonto», når RME legger til grunn at kun minstebeløpet utgjør et betalingskrav i samsvar med fakturabegrepet i MAF. Klager viser til at det utstedes en selvstendig faktura etterskuddsvis hver måned til kunden basert på målt og avregnet forbruk den aktuelle måneden. Klager fastholder at dette utgjør et betalingskrav og at denne fakturaen betales fra sluttbrukerens «Energikonto». Ifølge klager kan kunden utsette å betale tilbake deler av kreditten som er benyttet på «Energikonto» ved å velge å kun overføre minstebeløpet til kontoen. Klager mener overføringen må ses som en tilbakebetaling av kreditten som er trukket fra kundens «Energikonto» for å betale strømfakturaen.
- (89) Til sammenligning viser klager til regning på kredittkort. Det er et vanlig vilkår for å benytte en kredittkonto at man må betale noe inn på kontoen, som regel en viss prosentandel av det utestående kravet. At en faktura betales fra et kredittkort (i denne sammenheng Energikontoen) endrer imidlertid ikke det faktum at fakturaen er et betalingskrav. Minstebeløpet inngår med andre ord kun som et element i betalingsordningen. Selve fakturaen for målt og avregnet strømforbruk i henhold til MAF betales i sin helhet fra kundens Energikonto.
- (90) Videre fremhever klager at forskjellen også illustreres av at betalingen av strømfakturaen fra Energikontoen går til en mottakerkonto hos LOS, mens minstebeløpet utgjør en tilbakebetaling/saldopåfyll til kundens egen Energikonto.

Denne kontoen eies og disponeres utelukkende av kunden. Det blir således etter klagers syn svært kunstig å legge til grunn at det er minstebeløpet, og ikke fakturaen for avregnet forbruk, som utgjør betalingskravet overfor kunden i henhold til MAF, slik RME gjør gjeldende. Det er ikke tvil om at betalingsplikten for kundene oppstår ved utstedelsen av fakturaen for avregnet forbruk, og at kunden er ansvarlig for å betale hele dette kravet. Det er også på det rene at kundene betaler denne fakturaen. Energikontoen regulerer kun hvordan dette betalingskravet gjøres opp. Klager fremholder videre at en overføring av minstebeløpet kan sammenlignes med en situasjon hvor kunden får en betalingsutsettelse for deler av fakturakravet.

- (91) Videre viser klager til at sluttbrukere har anledning til selv å utsette eller dele opp betalingen av en faktura. Klager mener at dersom en legger til grunn RMEs tolkning av «betalingskrav», vil en slik delbetalingsordning være i strid med MAF, all den tid delbetaling kun utgjør en prosentandel av fakturaen for avregnet forbruk. Klager anfører videre at en slik forståelse av MAF ikke er riktig. Klager viser til at den uriktige oppfatningen er en konsekvens av at RME i praksis overfører kravene til fakturering i MAF § 7-1a andre ledd til også å gjelde for betalingen av fakturaen.
- (92) Klager er videre av den oppfatning at RMEs fokus på «minstebeløpet» ikke er treffende på realiteten i betalingsordningen da kundene i praksis velger å betale det anbefalte beløpet. På den måten oppnår kundene en jevn betaling av strømfakturaene. Klager mener videre at fakturaen som utstedes til kunden tilfredsstiller kravet til et salgsdokument etter bokføringsforskriften § 5-1-1 pkt. 5. Det faktum at kunden betaler fakturaen ved at beløpet trekkes på kundens Energikonto endrer ikke dette.
- (93) Med hensyn til RMEs henvisning til fakturabegrepet i MAF § 1-3 i innstillingens punkt 4.2.3 og 4.2.4, mener klager at RME kun underbygger at en faktura må inneholde et betalingskrav, men at selve innholdet i begrepet «betalingskrav» ikke fastlegges. Klager skriver at det fremstår som et underforstått premiss i RMEs argumentasjon at et betalingskrav må betales fra en kundes debetkonto eller lignende, og ikke via en Energikonto eller tilsvarende betalingsløsning, for å utgjøre et reelt betalingskrav. Etter klagers syn kan ikke en slik forståelse av innholdet av betalingskrav utledes av MAF. En slik forutsetning er knyttet til betalingsmåten for betalingskravet og ikke selve kravet.
- (94) Med hensyn til forståelsen av begrepet betalingskrav, mener klager at betalingskravet pålegger mottaker en betalingsplikt for den aktuelle tjenesten (det avregnede forbruket). Klager viser til at fakturaen for avregnet forbruk inneholder et klart betalingskrav for kunden, «Energikonto» regulerer hvordan dette betalingskravet gjøres opp.
- (95) Klager viser videre til RMEs uttalelser om at MAF regulerer betalingskrav fra omsetningskonsesjonær. Etter klagers syn underbygger RMEs uttalelser klagers poeng om at MAF ikke er til hinder for at det etableres betalingsordninger for kundene, når faktureringen for avregnet forbruk er i samsvar med MAF.
- (96) Avslutningsvis anfører klager at RME ikke tar hensyn til EU-direktivene i vedtaket eller oversendelsesbrevet. RMEs tolkning av begrepet «betalingskrav» kan verken forankres i ordlyden og/eller forarbeidene til MAF § 7-1a og §7-1b og er, etter klagers syn, i strid med målsettingene som kommer til uttrykk i EU-direktivene.

7 Klagenemndas vurdering

- (97) Hovedspørsmålene i saken er om tilleggstjenesten «Energikonto» er underlagt reglene i forskrift om måling, avregning, fakturering av netttjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (MAF), og om tjenesten i så fall er i overensstemmelse med forskriften.
- (98) Tjenesten er beskrevet av klager som en avtale om en kundekonto for det økonomiske oppgjøret av betalingskravet som oppstår i forbindelse med leveranser av strøm og gjennomfakturerings av nettleie mellom strømselskap og forbrukere. Formålet med tjenesten er ifølge klager å tilby kunden muligheten til å betale et jevnt beløp hver måned gjennom hele året. Kunden kan velge mellom å betale et «minstebeløp» eller et «anbefalt beløp». Mindestebeløpet er det beløpet kundene minimum må betale til LOS AS for å unngå betalingsmislighold, mens det anbefalte beløpet er et frivillig beløp som er ment som en anbefaling til kunden. Det anbefalte beløpet skal gjennom et helt år dekke fakturert strømforbruk og gjennomfakturert nettleie der kraftselskapet tilbyr dette. Nemnda legger til grunn at tjenesten er en tilleggstjeneste, utformet som en kundekonto med rentebelastet kreditt, som har som formål å regulere betaling av strøm og nettleie og som kommer i tillegg til kundens ordinære strømvtale.
- (99) Rent praktisk skjer dette ved at klager distribuerer to dokumenter, hvor en kalles «strømfaktura» og viser forbruk, pris, og variabelt månedlig beløp mv. Strømfakturaen distribueres kun gjennom kundesiden «Min Side». Det andre dokumentet formidler et betalingskrav til kunden kalt «minstebeløp», samt en frivillig innbetaling kalt «anbefalt beløp». Denne innbetalingen skjer til kundekontoen «Energikonto». Mindestebeløpet beregnes slik at det er lavere enn strømfakturaen som er utstedt basert på avregnet forbruk.
- (100) Strømfakturaen gjøres opp ved et trekk fra kundekontoen. De gangene det anbefalte beløpet eller minstebeløpet som betales inn til kundekontoen ikke dekker summen som fremgår av strømfakturaen, vil det påløpe renter på restsummen. Saldoen på kundekontoen vil dermed variere mellom pluss og minus gjennom året og blir rentebelastet i de tilfellene det anbefalte beløpet og/eller minstebeløpet utgjør en mindre sum enn kundens totale utestående til strømselskapet.
- (101) Virkeområdet til MAF er regulert i forskriften § 1-2, som lyder:
- «Reglene i denne forskrift gjelder ved bytte av kraftleverandør, måling, avregning, samordnet opptreden ved kraftomsetning, fakturering av netttjenester, fakturering av elektrisk energi, samt felles fakturering av netttjenester og elektrisk energi.*
- Forskriften regulerer ikke privatrettslige rettigheter og plikter som er i overensstemmelse med reglene i denne forskrift.»*
- (102) Bestemmelsen slår fast at «fakturering» av både netttjenester, elektrisk energi og felles fakturering av netttjenester og elektrisk energi er omfattet. Kravene til fakturering er nærmere regulert i en rekke bestemmelser i forskriften.
- (103) Klager har anført at begrepet «fakturering» omfatter en oversendelse av en oversikt over varer eller tjenester, ikke selve betalingen. Dette medfører etter klagers syn at tjenesten «Energikonto» ikke er regulert av MAF. Til støtte for et slikt syn har klager i hovedsak vist til både bruken av begrepet i dagliglivets omsetning og bokføringsforskriften for å

underbygge at en naturlig forståelse av begrepet «fakturerings» ikke omfatter betalingen. I forlengelsen av dette anfører klager at MAFs bestemmelser om fakturerings ikke kan omfatte klagers adgang til å tilby sine kunder løsninger for betalingen av en faktura.

- (104) Begrepene «fakturerings» og «faktura» er ikke legaldefinert i energiloven eller MAF. Forståelsen av «fakturerings» må derfor fastlegges med utgangspunkt i hva som følger av vanlig språkbruk. Ved denne tolkningen er det etter nemndas syn også relevant å se hen til forskriftens konkrete regulering av fakturerings og formålsbetraktninger.
- (105) Slik nemnda ser det, følger det av alminnelig språkbruk at «fakturerings» må forstås som utstedelse av et betalingskrav for nærmere angitte ytelser. Nemnda viser i denne sammenhengen til bokføringsforskriften § 5-1-1 om salgsdokumentets innhold. Slike salgsdokumenter omtales vanligvis som fakturaer. Et annet eksempel følger av forskrift 1. april 2019 nr. 444 om elektronisk faktura i offentlige anskaffelser § 3, hvor elektronisk faktura er forstått som et betalingskrav.
- (106) Bruken av begrepene «fakturerings» og «faktura» i MAF taler også for at de er ment å henvise til betalingskrav. I likhet med RME viser nemnda til at det fremgår av MAF § 1-3 at ved gjennomfakturerings for netjtjenester skal fakturaen betales, underforstått at fakturaen er et betalingskrav som kraftleverandøren betaler på vegne av sluttbruker. Nemnda viser også til NVE-rapport nr. 60-2015 side 5 og 13 vedrørende adgangen til forskuddsfakturerings etter MAF § 7-1b, hvor det fremgår at formålet med å begrense adgangen til forskuddsfakturerings var å redusere risikoen på forbrukers hånd. Begrepet «*faktureres*» viser i denne sammenheng til betalingskravet, som i sin tur er koblet til strømleverandørens mulige urimelige antagelser om priser og forbruk av strøm frem i tid.
- (107) Videre viser nemnda til at MAF har flere, til dels detaljerte, krav til utformingen av fakturaen i forskriftens kapittel 7. Etter nemndas syn underbygger dette at begrepet «*fakturerings*» er ment forstått som utstedelse av et betalingskrav.
- (108) Det fremgår av formålsbestemmelsen i MAF § 1-1 at forskriften blant annet skal «*legge til rette for at sluttbrukere på en enkel måte kan bytte kraftleverandør*» og at «*Reglene for fakturerings av netjtjenester og elektrisk energi har som formål å bevisstgjøre forbrukere om sitt strømforbruk*», jf bestemmelsens første og fjerde ledd. Disse formålsbetraktningene ligger innenfor energilovens overordnede formål slik det er angitt i loven § 1-2. Dersom «*fakturerings*» kun skulle være ment å omfatte informasjon om forbruk, priser og avregningsperiode, men ikke et betalingskrav, ville det være vanskeligere å ivareta formålet i MAF § 1-1 fjerde ledd om bevisstgjøring av forbrukerne. En slik forståelse ville også innebære at forskriften ikke var til hinder for ordninger hvor forbrukerne i ytterste konsekvens opparbeider seg et utestående som rentebelastes. Dette kan vanskeliggjøre formålet om tilrettelegging for enkelt bytte av kraftleverandør etter MAF § 1-1 første ledd, da et eventuelt oppgjør av et utestående og forrentet beløp vil kunne utgjøre et hinder for forbrukere som har valgt tjenesten «Energikonto».
- (109) Klager har anført at det er svært vanlig med delbetalingsløsninger og at det er et klart skille mellom fakturerings og betaling. Klager viser her blant annet til vare- og tjenestemarkedet. Etter nemndas syn kan ikke dette være et avgjørende argument for en innskrenkende tolkning av MAFs virkeområde. Forskriftens formål om at kunden skal

bevisstgjøres sitt eget forbruk må her uansett veie tyngre enn systembetraktninger basert på regelverk tilhørende andre rettsområder.

- (110) At en betalingsløsning kan tilbys av andre aktører er etter nemndas syn ikke et argument for at forskriften bør tolkes innskrenkende slik at også kraftleverandører skal kunne tilby dette på egen hånd. For kraftleverandører er det et krav til omsetningskonsesjon etter energiloven § 4-1, mens det for finansieringsvirksomheter er egne krav til tillatelse etter finansforetaksloven. Nemnda finner ikke grunn til å gå detaljert inn i disse regelverkene, men viser til at betalingstjenester mv. er regulert av et eget regelverk som følges opp av finanstilsynet. Nemnda kan ikke se at en tolkning av MAF hvor begrepet «*fakturering*» tolkes slik at en faktura også må inneholde et betalingskrav vil være å gi RME muligheten til å legge for store begrensninger på omsetningskonsesjonærs adgang til å tilby betalingstjenester og/eller kreditt. Selv om reglene om omsetningskonsesjon ikke direkte behandler spørsmålet om muligheten til å gi kreditt eller tilby betalingstjenester, er dette heller ikke i seg selv et argument for at MAF skal tolkes innskrenkende. Omsetningskonsesjonærer må forholde seg til de relevante regelverkene som til enhver tid gjelder.
- (111) Med hensyn til klagers anførsler knyttet til plikten til å tolke MAF i samsvar med energieffektiviseringsdirektivet (EU2012/27) og elmarkedsdirektivet (EU2019/944) viser nemnda til at disse rettsaktene foreløpig ikke er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett. Verken presumsjonsprinsippet eller prinsippet om EØS-konform tolkning kommer derfor til anvendelse. Ettersom rettsaktene ikke er gjennomført i norsk rett, kommer heller ikke forrangsbestemmelsen i EØS-loven § 2 til anvendelse. Direktivene har derfor ikke avgjørende betydning for tolkningen av MAF i denne saken.
- (112) På denne bakgrunn har nemnda kommet til at «*fakturering*» i MAF § 1-2 må anses for å omfatte oversendelse av en faktura med en oversikt over varen og/eller tjenesten samt et tilhørende betalingskrav. Dette medfører at klagers tjeneste «Energikonto» må anses omfattet av reglene i MAF. Dette som følge av at betalingskravet til kunden for kjøp av elektrisk energi, og eventuelt nettleie og andre tjenester, fremgår av fakturaen, herunder forstått som tjenesten «Energikonto». Betalingen, eller manglende betaling, fra kunden er derimot ikke regulert i MAF.
- (113) I vurderingen av om tjenesten «Energikonto» er utformet i tråd med regelverket i MAF, finner nemnda det naturlig å ta utgangspunkt i fakturaen som formidler betalingskravet til «Energikonto», samt eventuell annen informasjon som oversendes kunden sammen med denne. Det er denne fakturaen som formidler betalingskravet til klager og det er også denne fakturaen som i realiteten formidler både tilleggstjenesten «Energikonto» og det beløp kunden i praksis betaler for strøm og eventuelt nettleie hver måned. Nemnda bemerker i denne sammenheng at det ikke er et tema i vedtaket fra RME om den fakturaen klager har betegnet som «strømfakturaen» er i tråd med regelverket isolert sett.
- (114) Klager har opplyst at fakturaen med anbefalt beløp og minstebeløp sendes til kunden 12 ganger i året. Dokumentet «strømfaktura» gjøres tilgjengelig på «Min Side». Strømfakturaen inneholder informasjon om faktisk forbrukt energi avregnet på månedlig basis. Dersom kunden har gjennomfakturering vil nettleie også være en del av strømfakturaen. Betalingskravet kunden rent faktisk skal betale fremkommer på

fakturaen tilhørende «Energikonto». Fakturaen inneholder som nevnt et anbefalt beløp og et minstebeløp.

- (115) MAF § 7-1b regulerer fakturering av forbrukere for elektrisk energi. Det følger av MAF § 7-1b *«at § 7-1a med unntak av første og femte ledd gjelder tilsvarende for fakturering av forbrukere for fakturering av elektrisk energi».*

- (116) I MAF § 7-1a andre ledd heter det:

«Nettjenester til forbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3 tredje ledd. Faktureringsperiodene skal være av tilnærmet lik varighet. Fakturering av nettjenester til forbrukere med timemåler skal skje på grunnlag av faktisk forbruk med timesoppløsning.»

- (117) Bestemmelsen viser til MAF § 3-3 tredje ledd som lyder:

«Profilavregnede målepunkt tilhørende forbruker med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8 000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like.»

- (118) Nemnda er enige med RMEs vurdering i at kontrakter som avregnes i henhold til prosedyrene i «Energikonto», herunder med krav om betaling av «minstebeløp», avviker fra kravene i MAF §§ 7-1a og 7-1b, samt § 3-3 tredje ledd, ved at det ikke blir avregnet og fakturert minimum hver tredje måned basert på avlesning av kundens forbruk.

- (119) Videre er nemnda enig med RME i at også krav om betaling av overskytende beløp og krav om «minstebeløp», medfører at kunden ikke faktureres på grunnlag av faktisk forbruk i foregående periode. Ved overskridelse av den individuelle kredittrammen, blir kunden fakturert på bakgrunn av strømselskapets kredittgrense. Dersom kredittgrensen blir brutt etter tre måneder eller mer, uten at forbruker i mellomtiden har mottatt et betalingskrav basert på faktisk forbruk, vil en fakturering av opparbeidet saldo over kredittgrensen være i strid med bestemmelsene om fakturering av elektrisk energi.

- (120) Det er gitt en begrenset adgang til forskuddsfakturering i MAF § 7-1b tredje til femte ledd. Bestemmelsen lyder:

«Kraftleverandøren kan likevel fakturere forbruker forskuddsvis for elektrisk energi, begrenset til maksimalt 10 uker mellom fakturaforfall og tidspunkt for levering. Avregning mot faktisk forbruk skal skje separat og innen rimelig tid for hver faktureringsperiode.

Forskuddsfakturert volum for faktureringsperioden skal tilsvare det faktiske forbruket i målepunktet i tilsvarende periode året før, slik dette er registrert i Elhub.

For målepunkt hvor historikken ikke er tilgjengelig for kraftleverandøren, benyttes avregningsansvarliges estimat for fremtidig årlig forbruk i målepunktet jf. § 6-11 og justert innmatingsprofil for nettområdet jf. § 6-3.

For beregning av priselementer som ikke er kjent for forbruker før tidspunkt for levering, benyttes månedskontrakt på en representativ finansiell nordisk kraftbørs, referert systempris. Denne prisen skal maksimalt settes til høyeste stengningspris siste

to uker for den månedskontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering. Vekslingskurs mellom norske kroner og euro skal maksimalt settes til Norges Banks midtkurs samme dato som valgt stengningspris»

- (121) Som følge av at tilleggstjenesten «Energikonto» har en prosedyre for betaling av «minstebeløp» er det nemndas vurdering at tjenesten ikke innebærer brudd på forskriftens bestemmelser om forskuddsfakturerings.
- (122) Nemnda viser videre til at tilleggstjenesten «Energikonto» avviker fra kravene om fakturering av nettleie. I MAF § 7-1a andre ledd heter det at netjtjenester til forbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3 tredje ledd. Nemnda støtter RMEs syn på at begrepet «*faktureres*» i forskriften § 7-1a andre ledd referer til distribusjon av kraftleverandørens betalingskrav til forbrukeren. Kontrakter som avregnes i henhold til prosedyrene for tjenesten «Energikonto» vil avvike fra kravene i MAF §§ 7-1a og 3-3 om etterskuddsvis avregning minimum hver tredje måned basert på avlesning av faktisk forbruk.

8 Vedtak

- (123) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

- 1. Klagen tas ikke til følge.**
- 2. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202004513-3 av 30. oktober 2020 stadfestes. Reguleringsmyndigheten for energi setter ny frist for gjennomføring av vedtaket.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Trondheim, 1. september 2021

Henrik Bjørnebye
Medlem

Edna Grepperud
Medlem

Helle Grønli
Medlem

Dokumentet er godkjent elektronisk